

TER BESLISSING

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat
Cc de Minister voor Klimaat en Energie
Cc de Staatssecretaris Mijnbouw

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Datum
10 mei 2023

Kenmerk

nota

BNC-fiche Critical Raw Materials Act

Kopie aan

Parafenroute

[Redacted content]

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 16 maart 2023 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een Critical Raw Materials Act (CRMA) gepresenteerd.

Geadviseerd besluit

U kunt kennis nemen van de nota en akkoord gaan met bijgevoegde versie van het BNC-fiche.

Kernpunten

- EZK is het eerstverantwoordelijke ministerie en is penvoerder van het BNC-fiche. Het fiche is in nauwe samenwerking met I&W en BHOS opgesteld.
- Het fiche is op 24 april besproken in de CoCo. Naar aanleiding van deze bespreking zijn nog enkele wijzigingen in het fiche doorgevoerd waarbij er onder meer een passage is opgenomen over dat het kabinet positief staat tegenover uitbreiding van duurzame raffinagecapaciteit van kritieke en strategische grondstoffen in Nederland.
- Met uw akkoord zal het fiche opnieuw worden geagendeerd in de CoCo op 15 mei, met beoogde agendering in de MR van 17 mei. Daarna wordt het fiche verzonden naar de Eerste Kamer, Tweede Kamer en de Nederlandse Europarlementariërs. Het is belangrijk dat deze deadline wordt gehaald aangezien het onderhandelingsproces in de Raadswerkgroepen in Brussel al van start is.

Toelichting

Het voorstel

- De CRMA (bestaande uit een verordening en mededeling) is samen met de *Net-Zero Industry Act* (NZIA) onderdeel van het *Green Deal Industrial*

Ontvangen BBR

Plan for the Net-Zero Age dat de Europese Commissie op 1 februari 2023 publiceerde. Het BNC-fiche voor de NZIA is op 3 april naar de EK en TK verstuurd.

- De CRMA is gericht op het verzekeren van duurzame en betrouwbare bronnen van grondstoffen voor de Europese Unie voor het doen slagen van de groene en digitale transitie en het bevoorraden van de ruimtevaart- en defensie-industrie.
- Hiervoor stelt de EU ambitieuze doelen:
 - 10% zelfvoorzienendheid EU consumptie van strategische grondstoffen in 2030;
 - 40% zelfvoorzienendheid EU consumptie van raffinage/werking strategische grondstoffen in 2030;
 - 15% zelfvoorzienendheid EU consumptie recycling strategische grondstoffen in 2030;
 - Minder dan 65% afhankelijk zijn van een enkel derde land (single third country) voor strategische grondstoffen in 2030.
- Dit wil men bereiken door onder andere de winning, raffinage en recycling van kritieke grondstoffen binnen en buiten de EU te stimuleren en bij import te kiezen voor leveranciers uit verschillende landen.
- In de mededeling worden randvoorwaardelijke maatregelen voorgesteld zoals standaardisering en aanpassing van bestaande afvalwetgeving.
- De bijbehorende verordening stelt een regelgevingskader voor om de ontwikkeling van capaciteit in de EU te ondersteunen en de duurzaamheid en circulariteit van de toeleveringsketens van strategische grondstoffen in en naar de EU te versterken.

NLse appreciatie

- De CRMA is in lijn met de Nationale Grondstoffenstrategie en de brief Open Strategische Autonomie. De CRMA sluit aan bij de wens, in het licht van geopolitieke spanningen, dat de Europese Unie onwenselijke strategische afhankelijkheden o.h.g.v. kritieke grondstoffen afbouwt en de eigen economische positie behoudt en versterkt.
- Het BNC-fiche stelt dat het kabinet de ambitieuze doelen onderschrijft en overtuigd is van de noodzaak om de strategische afhankelijkheid te verkleinen. Om qua ambitie het gat in de waardeketen tussen raffinage en recycling te dichten, worden in lijn met het nationale programma circulaire economie EU-doelen voorgesteld voor proces-efficiëntie (aanpak 'best beschikbare technieken') en levensduurverlenging van relevante componenten en producten.
- Wel bestaat er twijfel of het realistisch is deze doelen te behalen met de voorgestelde maatregelen. In het bijzonder als het gaat om de strategische projecten vraagt het kabinet zich af of deze van de grond gaan komen zonder aanvullende middelen. De voorgestelde inzet middels strategische projecten vraagt om een aanvullende inspanning van bedrijven in voor de overheid belangrijke sectoren. Het kabinet verkent of het nodig is om extra financiële middelen beschikbaar te stellen, zodat deze strategische projecten goed van de grond kunnen komen en

daarmee de kabinetsinzet op open strategische autonomie kan worden versneld.

- Het is positief dat met het voorstel gekeken wordt naar het versnellen van vergunningverlening. Hoewel de voorstellen voor sommige lidstaten een versnelling kan betekenen bieden ze dit voor Nederland niet.
- De informatievergaring, benchmarking en aanbevelingen over strategische voorraden zou zich niet alleen moeten richten op (on)bewerkte strategische grondstoffen maar ook op gerelateerde halffabricaten, componenten en finale producten aangezien risico's kunnen bestaan in de gehele waardeketen. Het regelmatig updaten van de lijsten en stresstesten is daarom noodzakelijk.
- De Commissie zal worden gevraagd om een nadere uitwerking van de CRM-Club, ook met het oog op al bestaande overleggremia. Overlap in taken en mandaten moet worden voorkomen. Hetzelfde geldt voor eventuele overlap met het Single Market Emergency Instrument (SMEI) en de vergelijkbare crisismechanismen die daarin worden ingesteld. Ook hier zal om verduidelijking worden gevraagd.
- Het BNC-fiche is minder positief over de juridische basis van de verordening. Omdat de leveringszekerheid van grondstoffen individuele lidstaten overstijgt en de maatregelen de gehele waardeketen bestrijken, is het oordeel over subsidiariteit en proportionaliteit in beginsel positief. Het kabinet heeft echter serieuze vragen bij artikel 114 als grondslag voor de onderdelen van het voorstel die zien op de bepalingen in de verordening die raken aan de ruimtelijke ordening, bodembestemming en/of kwalitatief waterbeheer.

Krachtenveld

- Voor alle lidstaten is het belang van de CRMA en het belang voor Europa om de ongewenste strategische afhankelijkheden te verkleinen, duidelijk. Ook de focus op circulariteit en het aangaan/intensiveren van strategische partnerschappen wordt aangemoedigd.
- Lidstaten hebben over het algemeen nog veel vragen over de CRMA. Dit betreft met name vragen rondom afbakening van strategische- en kritische grondstoffen, de precieze kaders voor financiering van strategische projecten, de implicaties van de nieuwe 'strategische projecten-status' voor het nationale vergunningverleningsproces en implicaties voor grote bedrijven t.a.v. stockpiling en monitoring.
- Een aantal lidstaten hebben zorgen geuit over de haalbaarheid van de doelstellingen en over financiering, hier is de verordening volgens deze lidstaten niet duidelijk over.